

SZABADSÁG

A Magyar Népi Szövetség
udvarhelymegyei hetilapja

Megjelenik minden kedden reggel
Felelős szerkesztő: Imets János

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székelyudvarhely, Kossuth Lajos utca 18 szám.

Jönnek a hadifoglyaink

A Magyar Népi Szövetség Központi Intézőbizottsága pár nappal ezelőlt közleményt adott ki, mely szerint a romániai illetőségű hadifoglyokat Már marosszigetről átszállítják a foksányi hadifogolytáborba, s onnan az osztályozási eljárás után hazaszállítják.

E közleménnyel egyidejűleg, részint reakciós mesterkedők, részint rémlálók és rosszhiszemű hárijánosok, különböző rémhíreket terjesztettek. A rémhíreket tartalmilag megemlíteni érdemtelenségnek tartjuk. Azt azonban szomorúan kell megállapítanunk, hogy népünk egy része józan ítélőképességét, melyre eddig, mint fő népi jellemvonására voltunk büszkék, — kezd elveszíteni. Nem tudja értékelni vezetőinek hangtalan, önzetlen munkáját, de felül minden nagyszájú, szándékosan rossz indulatú és a romániai magyarság jövő életét veszélyeztető propagandának.

És ime! Itt a kézzelfogható, megölelhető és megcsókolható cáfolat! Foglyaink jönnek, — egy részük már meg is érkezett. A Magyar Népi Szövetség és a Kommunista Párt által kijelölt vezetőink nem beszéltek, hanem cselekedtek. Kérésük és munkájuk meghallgatásra és megértésre talált.

A hazaérkezett foglyokat a demokratikus pártok és szervezetek kiküldötti fogadják. A vidékiek itt létké alatt kellő ellátásban részesülnek, majd a hadkiegészítő parancsnokságnál történt jelentkezés után, — a főbb utvonalakon autóbuszokkal szállítják haza őket. A Magyar Népi Szövetség intézkedett, hogy a Segesvárról kiinduló udvarhelymegyei foglyok a közbeeső állomásokon ne szálljanak le, hanem jöjjenek fel Székelyudvarhelyre. Így az azonnali jelentkezéssel sok időt és fáradságot takarítanak meg.

A 19.én érkezett foglyok nevében Sebestyén János ravai tanító köszönte meg a fogadtatást. Hangoztatta, hogy a hazatért foglyok becsületes építő munkával kívánnak bekapcsolódni az itthoni demokratikus életbe. Kérte az illetékesek közbenjárását a még Szovjet oroszországban lévő foglyok hazabocsátása iránt, akik hasonló érzelmmel és munkakedvvel fognak majd az új, emberibb élethez.

Mi pedig, akik a céltalan és eszelelen háború és két évi szárazság okozta nincstelenség dacára is az otthon melegét éreztük, várjuk szeretettel a még távollévőket.

A MNSz felvilágosító gyűlései

A Magyar Népi Szövetség vármegyei szervezete vasárnap Bikafalva, Bögöz, Agyagfalva, Mátisfalva, Székelymagyaros, Décsfalva, Nagyalambfalva, Kísgyalambfalva, Betfalva, Fátfalva, Alsóboldogfalva, Ujszékely községekben nagygyűlést tartott. A nagygyűléseken rámutattak az előadók a görögországi állapotokra és a belföldi reakciók nagy perére, a Mániu-perre. A gyűlések résztvevői kifejezésre juttatták rokonszenvüket a görög szabadságharcosok és azok küzdelmei iránt és követelték a reakciók súlyos meg-

büntetését. A nagygyűlés után a helyi szervezetek vezetői, az előadókkal együtt, hazatérő foglyaink ellátása érdekében élelmiszer-gyűjtést rendeztek. A községek lakossága sok-sok adománnyal sietett foglyaink segítségére. A gyűjtési munkálatokban kitűnt Simó János mátisfalvi ref. lelkész és az ujszékelyi unitárius lelkész. A MNSz vármegyei vezetősége köszönetét fejezi ki az adakozó községek lakosságának azért a lelkes és mindent felülmutató adakozásért, amivel hadifoglyaink iránti szeretetüket fejezték ki.

Ujabb fejlemények az ORAP-panama ügyében

Ujra indulásunk után lapunk első számában követeltük az ORAP panama kitisztázását. Ebben az ügyben hat hónapos huzavona után végre eredmény mutatkozott. A gazdasági ellenőrző bizottság mellett működő törvényszéki bíró elrendelte a két Neagoe letartoztatását. A végzést csak a kisebb Neagoeval szemben foganatosíthatták, mert a nagyobb, akinek a bűne nagyobb, pár perccel a letartoztatás előtt megszökött a rendőrségről, ahol előzőleg közel egy hétig őrizet alatt tartották. A sok milliárdos kárt okozó ORAP osok letartoztatása most már elkerülhetetlenné vált, mert eldugott raktáraikban közel egy szekérre való kikészített bört, talpat találtak és akasztászerűen megállapítást nyert, hogy két év óta állandóan súlyos visszaéléseket követtek el az állam és a fogyasztók kárára. Ugyanakkor maguknak panamájuk utján óriási vagyont s a vagyon által párfogókat szereztek.

Az idő nagy fordulatának bizonyossága, hogy a pénz nem segít rajtuk, s nem kerülhették el megérdemelt sorukat. A vizsgálat tovább folyik ellenük s bizonyára még nagyon sok újabb eset nyer bizonyítást terhükre. Mindenki, aki valami visszaélést tud, amit a két Neagoe elkövetett, jelentse minél előbb a gazdasági ellenőrző bizottságnál vagy az ügyészségen, mert ezek elhallgatása által az illetők könnyen bűnpártolás következményeinek teszik ki magukat. A két ORAP os

még mindig nagy mennyiségű bört és talpat rejtegetett a városban, de mennyit szállíthattak el innen hat hónap alatt, amióta tudják, hogy folyik ellenük a vizsgálat. Felmerül a kérdés, ki a felelős azért, hogy a két bűnös ennyi időt nyert bűnös módon szerzett készleteik eltüntetésére? R—y

A villany árát

városunkban közvetlenül a pénz rögzítése után ideiglenesen az 1938-as alapon állapították meg. Közben az új fizetések és termelési költségek ismeretében nyilvánvalóvá vált, hogy ez az ár távoiról sem fedezi a villanytelep költségeit. Az új számítás alapján megállapított árak az 1938-as áraknak majdnem kétszeresét teszik ki. Ezek jóváhagyására a város előterjesztést tett a minisztériumnak. Addig is életbe lépnek az új árak, hogy a villanytelep működésében akadály ne merüljön fel.

Ezzel az intézkedéssel a villanyfogyasztók nem szenvednek kárt, mert a jóváhagyás után visszamenőleg kellene az árkülömbözetet megadniok, könnyebbség tehát, ha megfelelő részletekben fizetik azt meg. Ha pedig a minisztérium kisebb egységárakat hagyja jóvá, úgy a fogyasztók javára mutatkozó fizetési többletet beszámítják a következő fizetésekben.

A város vezetősége tehát ezek folytán kéri a számlák pontos rendezését.

Vetkőzzük le azonban kicsinyességeinket, hitellelenségünket. Próbáljuk megérteni egymást és egymáson keresztül a jobb, tisztább és biztonságosabb életet formáló igazságokat. Álljunk vezetőink mögé. A bujkáló vá-

galmazókra pedig ne hallgassunk, — azokra majd rendre rácsfol a jövő és lesújt a demokrácia ereje.

Boldogságot a megérkezetteknek, jó hazatérést a még távollévőeknek!

A RKP aktiva ülései

F. hó 15-én a RKP megyei tagozata aktiva-ülést tartott, melyen ünneppólyes keretek között történt meg a tagsági könyvek kiosztása.

Csiki F. János megyei titkár tartalmas beszédben hívta fel a párttagság figyelmét a párttag kötelességére.

Az új párttagok részéről Csizér Zoltán dr. kórházi főorvos, Benedek Sándor tanfelügyelő és Ágoston Sándor lakatosmester lelkes szavakban köszönték meg a tagsági könyvecskéket, melyek újabb munkára kötelezik a tagokat a dolgozó nép érdekében.

A f. hó 18-án megtartott aktiva-ülésen Csiki F. János megyei titkár átfogó és tárgyilagos beszédében ismertette Maniu és összeesküvő társainak munkás és népellenes szerepét, a magyar reakcióval való benső kapcsolatait. Rámutatott arra, hogy a román és magyar reakció meg tudta érteni egymást, amikor a román és magyar dolgozók elnyomásáról volt szó.

A Maniu gárdisták, folytatta Csiki F. János, Szárazajtán és Csikszentdomokoson ártatlan székelyeket fejeztek le 1944 őszén, s rá pontosan két évre már Sebesi János dr. képviselőjelöltséget vállalt a Maniu-féle nemzeti parasztpárt listáján.

Keintzel József a görögországi kérdés keretében ismertette a fasizmus szörnyeteit, ártatlan milliók mesterséges elpusztítását.

A városháza tanácssterme mindkét esetben szűknek bizonyult a nagyszámú megjelent párttagok befogadására.

Szabotázs-ítélet

A székelyudvarhegyi törvényszék mellett működő szabotázs-bíróság Gáspár Samu bardoci ref. lelkészt egy évi, Tókos István segédmunkást 8 havi, Bindea Cézár ellenőrt 6 havi börtönbüntetésre ítélte.

Gáspár Samu lelkész ur a kötelező beszoigáltatás elől elvonva a gabonát és aljas érdekei szolgálatába állítva úgy a megtévedt ellenőrt, mint a segédmunkást, kormányunk intézkedéseivel szabotálta.

Kérdezzük, hogy a demokrácia emez ellenségét miért védi Wenetsek ügyvéd ur, akkor, amikor országszerte hoznak becsületes érzelmű demokratikus ügyvédnek olyan értelmű határozatot, hogy ezeket a hiénait a gazdasági életünknek nem védik?

Ajánljuk, Wenetsek ügyvéd urnak, hogy gondolkozzék ezen... B.

Filmkocka

A Benedekház c. magyar filmet nagy közönség jelenlétében vetítették szombaton este. A tartalmas és szép film előadása alatt a szünetben Nagy István lépett fel, a film főszereplője s néhány forradalmi munkás verset szavalt Adytól, Kassáktól és Hilaire Belloc angol költőtől.

A mesterien előadott szavak előtt Nagy István román és magyar nyelven üdvözölte a közönséget a magyarországi filmszínészek nevében, rámutatott a román-magyar kulturközeledés fontosságára a román és magyar népi demokráciák kiépítésénél. A szép számú közönség lelkes hangulatban tapsolta meg a művészt.

Jön a *Kövirág*, a legszebb és legnagyobb szovjet színes film, amely a franciaországi Cannes ben megtartott nemzetközi versenyen a színes filmek első díját nyerte. A filmet október hó 3, 4, 5, 6 napjain vetítik. Gyönyörű, felejthetetlen élmény. Magyar felirás. Mindenki nézze meg.

Felhívás!

Felhívunk mindenkit, akinek a helybeli ORAP-tól bármilyen természetű követelése, vagy panasa van, hogy október hó 1 ig jelentse be az UMGISz Kossuth-utca 30. sz. alatti irodájában, a hivatalos órák alatt. (8-2 óráig.)

Igazoló okmányokat hozzanak magukkal. Minden eddigi gyűjtési megbízás érvénytelen. Az összes kiadott nyomtatványok beszolgáltatandók.

Ujabb megbízásokat az UMGISz fog eszközölni.

Az UMGISz Székelyudvarhely.

Jön a Kövirág színes orosz film!

— A városi dispenzár közleménye. Hódy Károly dr. vármegyei főorvos közbenjárására az egészségügyi minisztérium a város részére CB vitamin tablettákat utalt ki, melyeket a fertőző betegségek elleni küzdelem keretében a dispenzár — Malom utca 4 — díjtalanul fog kiosztani a terhes és szoptató anyáknak, csecsemőknek és kisgyermeknek, minden szerdán és szombaton d. u. 3-5 óra között. Ezenkívül gondoskodás történt az óvodás, iskolás és az otthonokban elhelyezett gyermekek CB vitaminnal való ellátásáról is.

SPORT

UMTE—KAC 8 : 0 (5 : 0)

Az UMTE lelkesedéssel játszva, teljes technikai fölényrel, könnyedén győzött a nagyon gyengén játszó KAC csapata ellen. A mézőny legjobbjai a KAC kapusa és a szépen kombináló UMTE csatársora.

DINAMO—UMTE b. 2 : 1 (1 : 0)

A fiatal Dinamo csapata az utóbbi időben fejlődésről tett tanubizonyosságot az udvarhelyi sportközönség előtt.

Nyomatott a »Szabadság« könyvnyomdában Székelyudvarhely.

Tudnivalók az új lakbérékről

Hogyan kell kiszámítani az új lakbéréket?

A. 1940 október 26 a előtt kötött bérszerződéseknél irányadó az 1946/47 évben fizetett törvényes lakbér.

1. Munkások, köz- és magántisztviselők, nyugdíjasok, rokkantak, hadiözvegyek és árvák, deportáltak és azok házas társai, írók, művészek stb. az utolsó törvényesen kiszámított lakbérnek 28 ad részét fizetik. Pl.: ha valaki évi 112 000 lej fizetett, az évi új lakbére 4.000 lej lesz. Ez az 1938 as bérsz összegnek kb. 40—45% - a.

2. Kollektív szerződés nélküli tisztviselő, szabad foglalkozásúak, kisiparosok, továbbá

3. nagyiparosok és kereskedők az utolsó törvényesen kiszámított bérsz összegnek 50 ed részét fizetik. Pl.: ha valaki évi 500.000 lej fizetett, évi új lakbére 10.000 lej lesz. Az 1938 as lakbérhez viszonyítva a második kategóriába esők az 1938 as bérsz összegnek megfelelő összeget, míg a harmadik kategóriába esők, annak kétszeresét fizetik.

B. 1940 október 26-a után kötött bérszerződéseknél a bérlők azt a bérsz összegét fizetik, amellyel az ingatlanok 1938 április 23 tól október 26 ig vol-

tak bérbeadva, a következő kivételezésekkel:

az 1. kategóriába eső bérlők az 1938 as bérsz összeg 45% - át, a 2. kategóriába eső bérlők az 1938 as bérsz összegét, míg a 3. kategóriába eső bérlők az 1938 as bérsz összeg kétszeresét fizetik.

Irodák, hivatalok lakbére az 1938-as bérték (valóarea locativă) 50 százaléka. Műhelyek, ahol legfennebb 5 munkás dolgozik, legfennebb öt lóerővel, szabadfoglalkozásúak lakáson kívüli irodájának lakbére egyenlő az 1938-as lakbérrel. Üzletek, raktárak és általában kereskedelmi és ipari vállalatok által használt ingatlanok bére az 1938 as bérték kétszerese lesz.

Azon esetben, ha az ingatlan 1938 évben nem volt bérbeadva, vagy nincs meg a bértéti szerződés, az új lakbért az 1938 április 23-án érvényes bérték után kell kiszámítani.

Megjegyezzük, hogy az átszámításnál csak a törvényes házbérek irányadóak, az ettől eltérő önkényesen megállapított, vagy akár önkéntesen fizetett bérek nem vehetők az átszámítás alapján.

Mindez különben még tervezet, nem emelkedett törvényerőre.

Székelyudvarhely--Bukarest

Hangtalanul suhan velünk a vonat Bukarest felé. Egymásután tűnnek el az aprócske őrházak.

A fülkében csend van... egymást méregetjük. Szembe velem az egyik szomszéd megye népviseletbe öltözött képviselője ül. Az ablakunk előtt elsuhanó mezőket simogatja szemével.

— Kenyerünk lesz... de ez már valóban a mi kenyérünk — mondja mosolygó ragyogással a szemében. Egy újságjába temetkezett ur, ijedten kapja fel a fejét és ellenségesen méreget bennünket.

Katonák dolgoznak a szétrombolt vasutvonal helyreállításán. Hatalmas jelszó huzódik végig az állomás épülete előtt: »A hegyivadászok a CFR munkabrigádjával együtt dolgoznak az ország újjáépítésén.« Ez már az új idők szelleme, ezek már nem azok a katonák, akik egynehány esztendővel ezelőtt vasuti munkások közé lőttek.

Munkásnők kapaszkodnak fel a fürdőhelyek állomásain. Öntudatosan helyezkednek el a fülkében. Szabadságról jönnek haza, hogy friss erővel kapcsolódjanak be újra a többtermelési harcba.

Két monoklis öregúr áll a folyosón és Maniun sajnálkoznak. Az egyik törli a román nyelvet, székely dialektussal beszél. Ime: a magyar és román reakció busul végleg levitézlett vezére után...

A fővárosban megkap bennünket az újjáépítés lázas üteme. Hatalmas blokkházak nőnek a nemrég még lerombolt házak üszkös falai fölé.

Az utkeresztelkedésnél szokatlan látvány tárul a szemünk elé: csinos egyenruhás, félrecsapott sapkájú női rendőrök irányítják biztos karlendítéssel a főváros forgalmát. Itt is az új idők szelleme csap meg bennünket,

A nők egyenjogúsága alapján ma 22 női rendőre van a fővárosnak és ezek valóban meg is felelnek hivatásuknak.

A stabilizáció árai mosolyognak felénk az OBOR piacán. Végre mi is vásárolhatunk — mondja derűs arccal egy öntudatos arcú munkásasszony. Valóban ez a pénz, a mi pénzünk.

A Continental előcsarnokában Imets képviselőt kapjuk el, éppen a CARS központjához készül. Megállapítható, hogy ő talán a fő távgyalogló képviselője Bukarestnek. Ő a nép képviselője. Valóban átérzi, hogy mivel tartozik a népnek, amely megválasztotta.

Bucsuzunk Imets Jánostól, az építő Bukaresttől és újra a vonat ablakában állva száguldunk hazafelé, miközben felénk csendülnek az új idők új katonáinak, újjáépítőinek, többtermelőinek dalai.

Baksa Mária.

— **Hirdetmény!** Hivatkozással a Köz ponti Társadalombiztosító Intézet f. évi szeptember hó 5 én, 48.286 sz. alatt kelt rendeletére, felhívjuk mindazokat a személyeket, akik az országos társadalombiztosítás tárgyában kiadott 1938 évi törvény 2. és 3. szak. és annak utólagos módosítása értelmében biztosításra kötelezettek, hogy a jelen felhívásunktól számított egy héten belül a székelyudvarhelyi biztosító intézettel szemben fennálló összes hátralékaikat rendezzék. Mindazon személyek ellen, akik a fenti határidőn túl több, mint négy heti hátralékkal találhatnának, az intézet ellenőrző szervei, az idézett törvény idevonatkozó szakasza értelmében fognak eljárni. *Mosora János igazgató.*

× **Elvesztettem** Márton János névre szóló összes irataimat. Kérem a becsületes megtalálót, adja be a kiadóhivatalba.

HIREK

— Balogh Ferenc kollégiumi zene-tanár, hegedűművész szerdán este a kollégium tornatermében rendezett hangverseny keretében bemutatta mindazokat a kötött és szabadon választott darabokat, amelyeket a nemzetközi genfi zenesz versenyen fog eljátszani. Balogh Ferenc játékához és Tompa Lászlóné tökéletes kíséretéhez a csodálat hangján tudunk csak hozzászólni. Ezt a tökéletes, finom és igazi művészi hangversenyt jóleső érzéssel hallgattuk végig. Örömmel láttuk és tapasztaltuk Balogh Ferenc testvérünk genfi szereplésével kapcsolatban, hogy a demokratikus szervezetek és pártok, az egyházi intézmények, a város lakossága mennyire összefog és egyetért értékeink felkarolásában. Köszönet illeti mindazokat, élükön Szilágyi Ignác megyefőnökkel, akik lehetővé tették Balogh Ferenc genfi szereplését. Így kellene összefogni minden kérdésünk elintézésében, és főképpen a demokrácia megerősítése ügyében. Balogh Ferenc testvérünket pedig, sok sikert kívánva, szeretettel kísérjük útjára, amit kiérezhetett a hangversenyén elhangzott hosszan tartó tapsokból is.

× **Dr. Suciu I. Tiberiu** közjegyző irodáját átvette és a közönség rendelkezésére áll Kossuth utca 16 szám alatt. 2-3

— **Az ARLUS felhívása.** A székelyudvarhelyi ARLUS főkegyesület tagjait felkérjük, hogy a hátrálékos havi tagsági díjakat kifizetni és az új tagsági igazolványokat átvenni szíveskedjenek. A havi tagsági díj 10 lej. Fizetések naponként a vármegye-háza 28 as szobájában, valamint minden csütörtökön délután 4-6 ig az egyesület Kossuth utca 46 szám alatti helyiségében eszközölhetők. *Vezetőség.*

— **A városi adók és taxák** újabb belügyminiszteri rendelet szerint az 1938. évben fizetetteknek a kétszeresére emelendők fel. A városi tanács felhívja a lakosság figyelmét, hogy az ily mértékű városi köztartozását minél előbb iparkodják leróni, hogy a város is eleget tehessen kötelezettségeinek. Az említett adókon és taxákon kívül közmunkaváltság címén minden adófizető évi 400 lej köteles fizetni. A fogatok után fizetendő összeget később fogják megállapítani. A városi közterheknek ez a megállapítása a f. évi augusztus 15-étől jövő évi április 1-ig terjedő időre szól, úgy, hogy augusztus 15-ig a költségvetési év elején megállapított kiróvások érvényesek. Tehát a közmunkaváltság fenntartott összegéből is csak 62% fizetendő ezen az alapon.

— **A népkonyha köszönete.** A Népkonyha vezetősége nevében a helybeli pékmestereknek ezuton fejezem ki hálás köszönetemet a Népkonyha részére szükséges kenyér megsütéséért, amely önzetlen munkájukkal bizonyították azt, hogy megértették az idők hívó szavát, akkor, amikor, ezt a munkát ingyenesen vagy csökkentett díjazásért teljesítették. Külön köszönetet mondok Horinkár János pékmesternek, aki egymaga több, mint 16 mázsa kenyeret sült meg a konyha részére teljesen díjmentesen. *Dobos polgármester.*